Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

Пән: Экономикалық және сыбайлас-жемқорлық қылмыстық құқық бұзушылықтарын тергеу әдістемесі.

БЕКІТЕМІН
Заң факультет деканы
з.ғ.д., профессор Д.Л.Байдельдинов
«____»______________2023 жыл

№	Сұрақ	Бөлім
1.	Криминалистикалық тактиканың түсінігі және жүйесі	1 Сұрақ
2.	Тергеу әрекетінің тактикалық жалпы жағдайы	1 Сұрақ
3.	Тактикалық операцияның түсінігі, түрлері.	1 Сұрақ
4.	Қылмыстың жекелеген түрлері мен топтарын тергеу әдістемесінің ұғымы және пәні. Басқа білім салаларымен арақатынасы.	1 Сұрақ
5.	Криминалистикалық әдістеменің құрылымы (жеке әдістің жалпы ережелері).	1 Сұрақ
6.	Ұрлықтың белгілері.	1 Сұрақ
7.	Ұрлық қылмысы бойынша алғашқы тергеу әрекеттері	1 Сұрақ
8.	Тергеушінің жедел-іздестіру, анықтама және басқа да органдармен байланысы.	1 Сұрақ
9.	Криминалистикалық әдістеменің қайнар көздері	1 Сұрақ
10.	Қылмыстарды тергеудің кезеңдері.	1 Сұрақ
11.	Тергеу ситуациясының ұғымы және мазмұны	1 Сұрақ
12.	Тергеу жоспарының негізгі қағидалары, элементтері және жоспар жасау техникасы	1 Сұрақ
13.	Ұрлық қылмысы бойынша жедел-іздестіру шараларын жүргізу тактикасы.	1 Сұрақ
14.	Қылмыстың криминалистік сипаттамасының ұғымы және мәні.	1 Сұрақ
15.	Криминалистикалық сипаттаманың түсінігі элементтері.	1 Сұрақ
16.	Ұрлықты жасау себептері	1 Сұрақ
17.	Ұрлық қылмысы бойынша кейінгі тергеу әрекеттері	1 Сұрақ
18.	Біртектес ахуалдар және тергеудің алғашқы кезеңінде жүргізітелін әрекеттердің бағдарламасы.	1 Сұрақ
19.	Ізін суытпай қылмыстарды тергеуде тергеушінің анықтама органымен өзара байланысы.	
20.	Қарақшылықты жасаған тұлғаларды табу үшін істелетін әрекеттер.	1 Сұрақ
21.	Тонау туралы жалған көріністерді жою тактикасы	1 Сұрақ
22.	Оқиға болған жерді қарау кезінде анықтауға жататын мән-жайлар.	1 Сұрақ
23.	Қорқытып алушылық қылмысы бойынша алғашқы тергеу әрекеттері.	1 Сұрақ
24.	Ізін суытпай қылмыстарды трегеудің әдістемесі	1 Сұрақ
25.	Қарақшылықты жасаған тұлғаларды табу үшін істелетін әрекеттер.	1 Сұрақ
26.	Қарақшылық қылмысы бойынша сезіктіден жауап алудың ерекшеліктері.	1 Сұрақ
27.	Тонауды жасау себептері.	1 Сұрақ
28.	Қорқытып алушылық қылмысын жасаған тұлғаларды табу үшін істелетін әрекеттер	1 Сұрақ
29.	Қорқытып алушылық қылмысы бойынша алғашқы тергеу әрекеттері.	1 Сұрақ
30.	Ұрлық қылмысы бойынша алғашқы жедел-іздестіру шаралары.	2 Сұрақ

31.	Ізін суытпай қылмыстарды тергеуде алғашқы тергеу әрекеттерін жүргізу және жоспарлаудың ерекшеліктері	2 Сұрақ
32.	Қарақшылықтың белгілері.	2 Сұрақ
33.	Тонауды тергеу барысында анықтауға жататын мән-жайлар.	2 Сұрақ
34.	Ұрлық қылмысы бойынша алғашқы жедел-іздестіру шаралары.	2 Сұрақ
35.	Тергеуді жоспарлау.	2 Сұрақ
36.	Қарақшылық қылмысы бойынша кейінгі тергеу әрекеттері.	2 Сұрақ
37.	Қылмыс жасаған сезікті тұлғаларды ұстау.	2 Сұрақ
38.	Тонау туралы жалған көріністерді жою тактикасы	2 Сұрақ
39.	Қарақшылықтың криминалистикалық сипаттамасы	2 Сұрақ
40.	Оқиға болған жерді қарау кезінде анықтауға жататын мән-жайлар.	2 Сұрақ
41.	Ізін суытпай қылмыстарды трегеудің әдістемесі.	2 Сұрақ
42.	Тергеуді ұйымдастырудың мазмұны мен түсінігі	2 Сұрақ
43.	Оқиға болған жерді қарау кезінде анықтауға жататын мән-жайлар.	2 Сұрақ
44.	Тонауды тергеу барысында анықтауға жататын мән-жайлар.	2 Сұрақ
45.	Ізін суытпай қылмыстарды тергеуде алғашқы тергеу әрекеттерін жүргізу және жоспарлаудың ерекшеліктері.	2 Сұрақ
46.	Ұрлықты тергеу барысында анықтауға жататын мән-жайлар	2 Сұрақ
47.	Қорқытып алушылық қылмысын жасаған тұлғаларды табу үшін істелетін әрекеттер	2 Сұрақ
48.	Қорқытып алушылық қылмысы бойынша сот-медициналық сараптамасын тағайындау.	2 Сұрақ
49.	Тонаудың криминалистикалық сипаттамасы.	2 Сұрақ
50.	Тергеуді ұйымдастырудың құралы.	2 Сұрақ
51.	Оқиға болған жерді қараудың ерекшеліктері	2 Сұрақ
52.	Тергеу ситуациясының ұғымы және мазмұны.	2 Сұрақ
53.	Тергеу болжауының және тергеу жоспарының түсінігі, олардың өзара байланысы.	2 Сұрақ
54.	Тергеушінің жедел-іздестіру, анықтама және басқа да органдармен байланысы.	2 Сұрақ
55.	Қорқытып алушылықтың криминалистикалық сипаттамасы.	2 Сұрақ
56.	Қорқытып алушылық қылмысы бойынша сот-тауарлық сараптамасын тағайындау.	2 Сұрақ
57.	Қорқытып алушылық қылмысы бойынша сезіктіден жауап алудың ерекшеліктері.	2 Сұрақ
58.	Ұрлықты жасаған тұлғаларды табу үшін істелетін әрекеттер.	2 Сұрақ
59.	Оқиға болған жерді қарау кезінде анықтауға жататын мән-жайлар.	2 Сұрақ
60.	Алатау ауданының өрт бөлімінің инспекторы азамат А. ішкі қызметінің л-нті Г.Маркушин №142 мектептің директоры М.С.Туякованың өрт туралы жалған мәлімет беруін 2.03.200... ж. әкімшілік хаттамаға бекітті. КСК «Алма» электригіне С.Котовағада ұқсас хаттама тіркеді. Аталған хаттамалардың негізінде өрт қадағалау мемлекеттік аға инспекторы ішкі қызмет подполковнигі М.Б.Сыроедов жоғарда көрсетілген тұлғаларды ҚР ӘҚБК-нің 312 б.1б. қатысты әкімшілік жауапкершілікке тарту туралы қаулы шығарды. Бірақ, М.С.Тұяқова оған қатысты хаттама толтыру фактісін мойындаған жоқ және хаттамадағы қол таңбасын мойындаған жоқ. Азамат С.Котов КСК «Алма» штатында тіркелмеген. 1. Қандай сараптама және қандай мән-жайларды анықтау үшін тағайындау қажет ?	2 Сұрақ

	2. Сараптама тағайындау кезінде қандай материалдар сарапшыға жіберілуі қажет ? 3. Қандай сұрақтар сараптаманың алдына қоюлу керек ?	
61.	Азамат Ахметова тұратын Брусиловский 6 мекен-жайындағы пәтерге ұрлық жасалды. Ұрлық кезінде 25 млн. тенге көлемінде материалдық құндылықтар ұрланды. Тергеу барысында, ұрлықты бір топ адамдар жасағандығы: ТезекбаевА.,Чупиев К., Арбатов М., анықталды. Қылмыс бойынша жетектеуші (наводчица) Шаяхметова А., болған. Шаяхметова А., А. Ахметованың пәтерінде қонақта болған және А. Тезекбаевтың туысы болып келеді. А. Тезекбаевтың пәтеріне тінту жүргізген кезде «Брусиловский көшесі 6 үй) деген қолхат табылды. 1. Қандай сараптама және қандай сұрақтарды шешу үшін тағайындалуы қажет ? 2. Сараптаманы тағайындау кезінде қандай материалдар сараптамаға жіберілуі қажет ? Қандай сұрақтар сараптаманың алдына қоюлуы керек? 3. Қандай тергеу әрекеттері арқылы субъектілердің қолжазбаларын теңдестіру үшін еркін үлгілер алынады ? 4. Субъектілердің қолжазбаларын теңдестіру үшін салыстырмалы үлгілердің алу тәртібі қандай ? 5. Қандай үлгілер болмаса сараптама жүргізілмейді ?	3 Сұрақ
62.	Азаматша Лобанова Ф. өзінің пәтерінде дарға асылу күйінде табылды. Мәйттің қасында көк сиямен жазылған қолхат табылды, оның мазмұны мынадай: «Менің өлімімде ешкімді ...». Оқиға болған жерді қарау кезінде, ешқандай жазу құралдары табылған жоқ. 1. Қандай сарапатама және қандай болжауларды тексеру үшін тағайындалуы қажет ? 2. Аталған жағдайға қатысты сараптама тағайындау барысында қандай материалдар сарапшыға жіберілуі керек ? 3. Сарапшының алдына қандай сұрақтар қоюлуы қажет ?	3 Сұрақ
63.	Азаматша Лобанова Ф. өзінің пәтерінде дарға асылу күйінде табылды. Мәйттің қасында көк сиямен жазылған қолхат табылды, оның мазмұны мынадай: «Менің өлімімде ешкімді ...». Оқиға болған жерді қарау кезінде, ешқандай жазу құралдары табылған жоқ. 1. Қандай сарапатама және қандай болжауларды тексеру үшін тағайындалуы қажет ? 2. Аталған жағдайға қатысты сараптама тағайындау барысында қандай материалдар сарапшыға жіберілуі керек ? 3. Сарапшының алдына қандай сұрақтар қоюлуы қажет ?	3 Сұрақ
64.	Азамат Бероевтың пәтерін тінту кезінде, басқа заттай дәлелдемелермен қатар бүгілген қолхат табылды, қолхатта: «Сіздер мені білесіздер...» деген сөзбен басталып, «... мылжырамай сақ болыңыздар» деген сөзбен аяқталады. Қолхат қара сиямен жазылған. Бероев кәсіпкер М.Кулиев пен П.Сулейменовадан ақшаны қорқытып алу қылмысы бойынша айыпталған. 1. Қандай сарапатама және қандай мән-жайларды тексеру үшін тағайындалуы қажет ? 2. Сараптаманы тағайындау кезінде қандай материалдар сараптамаға жіберілуі қажет ? Қандай сұрақтар сараптаманың алдына қоюлу керек ? 3. Азамат Бероевтың қолжазбасының салыстырмалы үлгісін алудың тәртібі қандай ?	3 Сұрақ

	4. Берілген фабулаға сәйкес теңдестірілу объектісін анықтауға қатысты қандай сараптама тағайындалу қажет ?	
65.	Қылмыскерлер Г. Ломов пен К.Бутыринге кәсіпкерлер К.Никитин мен М.Егоровтың 5 млн. АҚШ доллар мөлшерінде несие алу туралы ақпарат белгілі болды. Несиенің мақсаты Екатеринбург ұн комбинатына Қазақстаннан ірі партиялы бидай сатып алуға бағытталған. Қылмыскерлер Қостанай облысының элеваторының директоры К., бухгалтер Л., технолог М., алдын-ала қылмыстық сөз байласты. Келген кәсіпкерлер К.Никитин мен М.Егоровке Г.Ломов пен К.Бутырин №2 элеватордың әкімшілігінің өкілі ретінде танысты. Оларға бидайдың сапасын көрсетіп, кәсіпкерлермен 5млн. АҚШ соммасына сатып және сатып алу шартына отырды. К.Никитин мен М.Егоров ештенеге күдік келтірмей 2,5 млн. сомманы алдын-ала төлеп ешқандай бидайды алмайды. Тергеу әрекеттері мен жедел-іздестіру шараларын жүзеге асыру кезінде, №2 элеватордың технологы Л. Штернді ұстайды, ол өзіне мәлім болған барлық белгілі мән-жайларды айтып береді. Қылмыскерлер Г. Ломов пен К.Бутыринді тергеу органдары ұстайды, бірақ қылмысқа қатысушылар директоры К. өзінің отбасымен АҚШ-қа сапар шегіп, ал бухгалтер Л. өз жан-ұясымен Германия мемлекетіне кетіп қалады. 1. Қандай сарапатама және қандай мән-жайларды тексеру үшін тағайындалуы қажет ? 2. Сараптаманы тағайындау кезінде қандай материалдар сараптамаға жіберілуі қажет ? 3. Қандай сұрақтар және қандай субъектілерге қатысты сараптаманың алдына қоюлу керек ? 4. Қандай тергеу әрекеттері арқылы субъектілердің қолжазбаларын теңдестіру үшін еркін үлгілер алынады ? 5. Қандай тергеу әрекеттері арқылы субъектілердің қолжазбаларын теңдестіру үшін салыстырмалы үлгілер алынады ?	3 Сұрақ
66.	К.А.Махмутова сотқа сатып-сатып алу шартын заңсыз деп тануға қатысты талап арызын берді. Өз талап арызын талапкер өзінің анасының №48142 жекешелендіру шартының негізінде Байзаков 183 көшесінде орналасқан пәтерге үлестік құқығы бар болуымен негіздейді. Басқа үлесі Р.А.Итыбаеваға, апайы К.А.Махмутоваға жатады. 1996 жылы анасының өсиеті бойынша өз үлесін К.А.Махмутоваға қалдырады. К.А.Махмутова РМК «Жылжымайтын мүлік орталығына» келгенде 21 қыркүйекте 2001 жылы К.А.Махмутованың анасы пәтерді Р.А.Итыбаеваға сатты. 2001 жылдың басында анасы инсульт ауруына шалдыққандықтан өзінің пәтерге үлесін сата алмады және сатып алу шартына өзі қол қоя алмады. Шарт қазіргі уақытта Р.А.Итыбаеваның апайысында, ол К.А.Махмутованы анасына жолатпайды. 1. Қандай сараптама және қандай мән-жайларды анықтау үшін тағайындалуы қажет ? 2. Сараптама тағайындау кезінде қандай құжаттар мен материалдар сарапшыға жіберілуі қажет ? 3. Қандай сот әрекеттері арқылы субъектілердің қолжазбаларын теңдестіру үшін еркін үлгілер алынады ? 4. Азаматтық іс жүргізу заңына сәйкес, субъектілердің қолжазбаларын теңдестіру үшін салыстырмалы үлгілер алыну тәртібі қандай ? 5. Сараптамаға қажетті материалдар мен қолжазбаның еркін үлгілерін беруден бас тарту тәртібі азаматтық іс жүргізу заңына сәйкес қалай реттеледі ?	3 Сұрақ

67.	Азаматша С. Раимова П.Кирилловтен 250 мың тенгені алу туралы сотқа талап арызын береді. Өзінің арызын Раимова жауапкердің қарызды қайтару қолхатымен және куәгер Абишовадан жауап алу сұранысын қанағаттандырумен негіздейді. Жауапкер қолхатты жазғандығын мойындаған жоқ, өйткені қолхат жазылған мерзімде өндірісте екі саусағының фалангісін сындырып алғандығы туралы қалалық аурухананың травматологиялық бөлімінің хирургінің анықтамасы бар болуымен дәлелдейді. 1. Қандай сараптама және қандай мән-жайларды анықтау үшін тағайындалуы қажет ? 2. Сараптама тағайындау кезінде қандай құжаттар мен материалдар сарапшыға жіберілуі қажет ? Қандай сұрақтар және қандай субъектілерге қатысты сараптаманың алдына қоюлу керек ? 3. Қандай сот әрекеттері арқылы субъектілердің қолжазбаларын теңдестіру үшін еркін үлгілер алынады ? 4. Қандай тәртіппен субъектілердің қолжазбаларын теңдестіру үшін салыстырмалы үлгілер алынады ? 5. Сараптамаға қажетті материалдар мен қолжазбаның еркін үлгілерін беруден бас тарту тәртібі азаматтық іс жүргізу заңына сәйкес қалай реттеледі ?	3 Сұрақ
68.	Топтық зорлау фактісі бойынша, полицияға азаматша Зузина жолданды. Істің мән-жайлары былай болды: сол күні ол ойламаған жерден өзімен бірге оқыған үш класстастарын кездесті, кездесуді «жумақшы» болып кафеге барады, содан соң, мейрамды әрі қарай жалғастыру үшін класстастарының біреуінің пәтеріне барды. Зузеваның айтуынша, олар оны зорлады. Ұсталған сезіктілердің айтуынша, ешқандай зорлық әрекеттері болған жоқ, ол өз еркімен жыныстық қатынасқа түсті. Оқиға болған жерді қарау кезінде, ешқандай көзге түсетін іздер табылған жоқ. Зузевадан қайтадан жауап алу кезінде, тергеуші оның кірпіктеріне назарын аударды, олар өте ұзын және қараға боялған қалын болды. Оның айтуынша, зорлау кезінде екеуі Зузеваны ұстап, жастықпен бетін жапқан. Зузева жылап, оны жіберуін сұрады. Тергеуші Зузевадан сол күні оның кірпігі боялғандығын сұрады, ол «иә» деп жауап берді. Қайтадан оқиға болған жерде қарау жүргізілді. Қарау кезінде, жастықта қара түсті вертикалды сызықтар көрінді, яғни, жәбірленушінің кірпігінен қалған іздерге ұқсас болды. 1. Қандай сараптама және қандай мән-жайларды анықтау үшін тағайындалуы қажет ? 2. Сараптама тағайындау кезінде қандай заттай дәлелдемелер және материалдар сараптамаға жіберілуі керек ? 3. Сараптаманың алдына қандай сұрақтар қойылуы керек ?	3 Сұрақ
69.	Контейнерден материалды құндылықтарды ұрлауға қатысты қылмыстық іс қозғалды. Контейнер N. кедендік қойманың территориясында орналасқан. Оны қарау барысында, ешқандай зақымның белгілері болған жоқ. Контейнердің есігіннің ілмегінде сұр металлдан жасалған пломба ілінген. Осы арқылы пломбаның сымына зақым келтермей, есіктің тұтқасын жоғарыға қарай көтеруге мүмкін емес. Сым екі оралынған және олардың екі шеті өз өзімен бұралынған. Пломба доға тәрізді, диаметрі 16 мм. Оның бір жақтағы бетінде факелдың рельефті суреті бар, ал екінші жағында «ТК-14120» деген кедендік белгі орналасқан. Екінші жағы біршама көтерілген және каналдарының тесігі кеңейтілген. Шеттерінде сырудың іздері бар.	3 Сұрақ

	Пломба оқиға болған жерден алынды. 1. Қандай сараптама және қандай мән-жайларды анықтау үшін тағайындалуы қажет ? 2. Сараптама тағайындау кезінде қандай заттай дәлелдемелер және материалдар сараптамаға жіберілуі керек ? 3. Сараптаманың алдына қандай сұрақтар қойылуы керек?	
70.	Оқиға болған жерді және азамат М-нің мәйітін қарау кезінде, бірнеше шегелер табылды. Олар жәбірленушінің күртешесінің бұрылған қалтасының қасында жатты. Тергеуші шегелерді алып, ол туралы хаттамаға тіркеді. Тергеуші шегелер қылмыскердің қалтасын түсіп қалуын болжайды. Шегелердің бас жағын қарау кезінде, олардың формасы эллипс түрінде. Олардың ұзындығы 3 см. , диаметрі-3мм. Кейін жедел-іздестіру әрекеттерінің нәтижесінде, сезіктінің жеке басы анықталды. Ол азамат Н. болып шықты. Оның пәтеріне тінту жүргізген кезде, бір қораптың іші шегеге толлы екендігіне тергеуші назар аударды. Шегелерді қарау кезінде, олар оқиға болған жерде табылған шегелермен бірдей болды. 1. Қандай сараптама және қандай мән-жайларды анықтау үшін тағайындалуы қажет ? 2. Сараптама тағайындау кезінде қандай заттай дәлелдемелер және материалдар сараптамаға жіберілуі керек ? 3. Сараптаманың алдына қандай сұрақтар қойылуы керек ? 4. Қандай тағы да сараптамалар тағайындалуы мүмкін және қандай сұрақтарды шешу үшін қажет ? 5. Кешенді сараптама тағайындауға болды ма және қандай сұрақтарды шешу үшін ?	3 Сұрақ
71.	Төбелесу және кісі өлтіру фактісі бойынша қылмыстық іс қозғалды. Жәбірленуші М.Барменкуловтың мәйітін қарау кезінде, оң жақ қолында матадан (плащевка) жасалған түйме табылды. Тергеушінің болжауы бойынша, түйме қылмыскердің киімінен түсіп қалды. Қысқа мерзімнің ішінде, сезікті Халелов Е. табылды. Оның үйіне тінту жүргізген кезде, бір түймесі жетпейтін және матасымен жыртылған куртка табылды. 1. Қандай сараптама және қандай мән-жайларды анықтау үшін тағайындалуы қажет ? 2. Сараптама тағайындау кезінде қандай заттай дәлелдемелер және материалдар сараптамаға жіберілуі керек ? 3. Сараптаманың алдына қандай сұрақтар қойылуы керек ? 4. Қандай тағы да сараптамалар тағайындалуы мүмкін және қандай сұрақтарды шешу үшін қажет ? 5. Кешенді сараптама тағайындауға болды ма және қандай сұрақтарды шешу үшін ?	3 Сұрақ
72.	Азамат П-ны өлтіру қылымысы бойынша, оқиға болған жерді қарау кезінде, қолдың үш саусағының іздері табылды, олардың біреуі жәбірленушінің бас саусағының ізі болып шықты. ҚР Бас прокуратурасының жаңындағы статистикалық тіркеу және құқықтық статистика Комитетінің арнайы тіркеу Басқармасының дактилоскопиялық тіркеу бөлімінің тексерісі бойынша, оқиға болған жерде табылған іздер Сарсенбаев Нұрлан Айдаровичтің іздері, 1970 ж. туылған, ҚР ҚК 104 б. 1 т. бас бостандығынан екі жылға айырылған сотталған адам. Тергеу-жедел әрекеттерінің нәтижесінде, сезікті ретінде 1970 ж. туылған Нұрлан деген азамат ұсталынды, оның жеке басын куәландыратын куәлігі Н.А.Доғаловтың атына жасалған.	3 Сұрақ

	1. Қандай сараптама және қандай мән-жайларды анықтау үшін тағайындалуы қажет ? 2. Сараптама тағайындау кезінде қандай заттай дәлелдемелер және материалдар сараптамаға жіберілуі керек ? 3. Сараптаманың алдына қандай сұрақтар қойылуы керек ? 4. Қандай тағы да сараптамалар тағайындалуы мүмкін және қандай сұрақтарды шешу үшін қажет ?	
73.	Трассада 40 жастағы ер адамның мәйіті табылды. Сот-медициналық сараптаманың қорытындысы бойынша, мәйіт көлік құралының қағуының нәтижесінен қайтыс болды. Мәйіттің жеке басы оның жатқан жерінен 5 метр қашықтықтағы көлік бойынша анықталды. Оның киімін қарау кезінде, онда лакпен боялған бөлшектер табылды. Ол бөлшектер заттар мен бұйымдарды криминалистикалық зерттеу сараптамасына жіберілді. Ал мәйіттің күртешесінің беткі жағында қанның іздері табылды. Қанның тобы жәбірленушінің қан тобымен сәйкес келген жоқ. Оқиға болған жер тасты жаратын (каменоломен) жерден алыс емес жерде орын алды. Бірнеше күн бұрын бұл жерде 28-30 жастағы әйел адамның мәйіті табылды. Әйел атудың нәтижесінен қайтыс болды. ЖКА нәтижесінде, қайтыс болған еркектің әйелдің өліміне қатыстылығын тексеру үшін қанның салыстыру зерттелуі жүргізілді. Зерттеу қорытындысы ер адамның күртешесіндегі қан сол жерде табылған әйелдің қаны болып шықты. Әйелдің (мәйіттің) жеке басы анықталды. Оның пәтерін тінту кезінде қонақ бөлмесінде жуылған қанның іздері табылды. Заттар мен жиһазда қолдың іздері табылған жоқ. Оқтар мен гильзалар табылған жоқ. Қайталама қарау жүргізілген кезде әйелдің пудра қорапшасында әйелге жатпайтын өзге қолдың іздері табылды. 1. Қандай сараптама және қандай мән-жайларды анықтау үшін тағайындалуы қажет ? 2. Сараптама тағайындау кезінде қандай заттай дәлелдемелер және материалдар сараптамаға жіберілуі керек ? 3. Сараптаманың алдына қандай сұрақтар қойылуы керек ? 4. Қандай тағы да сараптамалар тағайындалуы мүмкін және қандай сұрақтарды шешу үшін қажет ?	3 Сұрақ
74.	Жүргізуші Шатилов П. такси салонында өлтіріп кеткен. Екі сезікті адамды ұстау кезінде (Сужиков М. мен Айдаров Г.) Айдаровтан ИЖ-78-7,62 КИМ 2595 пистолеті алынды. Олардың айтуынша, Шатиловтің өзі оларға пистолетті сатпақшы болды, Айдаров пистолетті қарау кезінде, Шатилов оның қолын қатты тартудың нәтижесінен атыс болды. Сот-медициналық сараптаманың қорытындысына сәйкес, ату бастың оң жақ самайына қарай бағыттылған және омыртқаның мойын жағын және сүйек миына зақым келтірген. Пистолетті қарау кезінде, оның оқпаны ауыстырылған және калибрі кішірейтілген 6 мм. 1. Қандай мән-жайларды анықтау үшін баллистикалық сараптама тағайындалуы қажет ? 2. Сараптама тағайындау кезінде қандай заттай дәлелдемелер және материалдар сараптамаға жіберілуі керек ? 3. Сараптаманың алдына қандай сұрақтар қойылуы керек ?	3 Сұрақ
75.	С. азаматы әйеленің айтуынша, үйдің қасынан сатып алған самсаны жиген соң өзін жаман сезініп, денсінің температурасы жоғарланып, жүрегі айнып, жедел көмек көрсету кезінде дәрігерлердің алдынғы қойған диагнозы	3 Сұрақ

	ішегінің улануы, бірақ, ауыруханаға жетпестен азамат С. қайтыс болады. Сот-медициналық қорытындының нәтижесі, азамат С. дәрі-дәрмектерді ішудің нәтижесінен қайтыс болуын анықтады. Тексеру әрекеттерін жүргізуден кейін, тергеуші азамат С.-дың әйеліне күдік келтіре бастады. Үйлеріне тінту жүргізген кезде, әр түрлі дәрі-дәрмектер табылды. Олардың ішінде екі бос бір шиша (флакон) зат таңбасысыз және бір шишаның түбінде дәрі-дәрмекке ұқсайтын ақ түсті ұнтақтар табылды. 1. Қандай мән-жайларды анықтау үшін сараптама тағайындау қажет ? 2. Сараптаманы тағайындау кезінде, қандай заттай дәлелдемелер және материалдар қажет ? 3. Сарапшының алдына қандай сұрақтар қою керек ?	
76.	А.Қозыбаев сотқа «Ақжол» мекемесінің басшысына 1 млн. 600 мың тенге көлемінде ақшаны өндеп алу арызымен жолданды. Арыздың мәні келесіде болды: «Ақжол» мекемесі улы химикаттарды А.Қозыбаевтың декоративті өсімдіктер өсіретін учаскелеріне шашты. Бұл улы заттар (селитра, гербицид) тұқымға өте зиянды болып табылады. Сотта судья осы мәселеге қатысты сот сараптамасын тағайындады. 1. Қандай мән-жайларды анықтау үшін сараптама тағайындау қажет ? 2. Сараптаманы тағайындау кезінде, қандай заттай дәлелдемелер және материалдар қажет ? 3. Сарапшының алдына қандай сұрақтар қою керек ?	3 Сұрақ
77.	Алматыдан-Новосибрскіге жүретін поездың №6 вагонында (5 купе, 22 орын, отыратын жердің астында) кедендік қарау жүргізгенде газетпен оралған және жасыл жіппен байланған оралым табылды. Оның салмағы 28 гр., мөлшері – 16,2х145х175 мм. Пакетпен бірге, оның салмағы -27,8 гр құрады. Азамат П. Савицкиге жеке тінту жүргізу кезінде, кеудешенің ішкі қалтасында ақ түсті заттардың бөлшектері табылды. Сөмкесінің түбінде «Философия» М:1999, Норма оқу орындарына арналған оқулық табылды. Оқулықтың ішінде мөлшері 70х190х290 мм. қалташа сияқты жасырын жер табылды, оның ішінде газеттердің қалдықтары мен жасыл жіптің оралымы табылды. 1. Қандай мән-жайларды анықтау үшін сараптама тағайындау қажет ? 2. Сараптаманы тағайындау кезінде, қандай заттай дәлелдемелер және материалдар қажет ? 3. Сарапшының алдына қандай сұрақтар қою керек ?	3 Сұрақ
78.	«Ника» фирмасының президентінің және оның жүргізушісі азамат В. өлімі бойынша қылмыстық іс қозғалды. Оқиға болған жерді қарау кезінде, ұзындығы 64 см., жалпақтығы 6,2 см. жіптің кесіні табылды, екеуінің өлімі механикалық асфиксияның нәтижесінен пайда болды, өйткені мойын жақтарында странгуляциялық іздер орын алды. Істің тергеу материалдары іс бойынша, азамат М. мен Д. күдіктенуге негіз болды. Олардың үйлеріне тінту жүргізгенде, теріден жасалған қолғап табылды. Сараптамаға куәландыру кезінде, олардың тырнақтары мен тырнақ астындағы заттар алынды. 1. Қандай мән-жайларды анықтау үшін сараптама тағайындау қажет ? 2. Сараптаманы тағайындау кезінде, қандай заттай дәлелдемелер және материалдар қажет ? 3. Сарапшының алдына қандай сұрақтар қою керек ?	3 Сұрақ
79.	Н. поселкісінде өзі тұратын зейнеткерді өлтіріп кетті. Қарау кезінде, қылмыскер пәтердің еденіне қызыл түсті ұнтақтарды (қызыл бұрышқа	3 Сұрақ

	ұқсас) сепкен. Ас бөлмесінде қызыл бұрыш салатын ыдыс төңкеріліп жатыр, ал оның қалдықтары үстөлде шашылып жатыр. Тергеуші, мәйіттің қасында шашылып жатқан қызыл ұнтақты және ас бөлмесіндегі үстөлде шашылып жатқан қызыл бұрышты сараптамаға жіберді. Бірақ, сараптаманың нәтижесі, мәйіттің жанында жатқан қызыл түсті ұнтақтың арнайы компоненті бояғыш затқа ұқсас. Ал ас бөлмеде алынған қызғылт түсті ұнтақ дүкеннен сатып алынған қызыл бұрыш болып шықты. Жедел әрекеттері арқылы, көрші поселікте П. отбасылары қызыл бұрышты үйінде өсірумен айналысады. Күдік сол үйдің иесінің ұлына бағытталды. Тінтудің мақсаты сол жерде оқиға болған жердегідей қызыл түсті ұнтақты табу болып табылды. Сарайда кептірілген қызыл бұрыштар және ас үйде сондай зат табылды. 1. Қандай мән-жайларды анықтау үшін сараптама тағайындау қажет ? 2. Сезіктіні анықтау кезінде, қандай мақсатпен сараптаманы тағайындау жүргізілді? 3. Сараптаманы тағайындау кезінде, қандай заттай дәлелдемелер және материалдар қажет ? 4. Сарапшының алдына қандай сұрақтар қою керек ?	
80.	3 қаңтарда 20.. ж. № 1 ықшам ауданының шетінде белгісіз тұлға азамат Т.Велиховты ұрып-соққан. Жедел тобы оқиға болған жерге келгенде, жедел иттерін пайдаланды, ол № 1 ықшам ауданының №12 үйдің қасына алып келді. Онда тұрғындар Наталья Евгеньевна Плотникова мен 1984 ж. туылған Геннадий Николаевич болды. Геннадий Николаевич мас күйінде болды. Оның аяқ киімінің астындағы қабаттары алынды. 1. Қандай мән-жайларды анықтау үшін сараптама тағайындау қажет ? 2. Сараптаманы тағайындау кезінде, қандай заттай дәлелдемелер және материалдар қажет ? 3. Сарапшының алдына қандай сұрақтар қою керек ?	3 Сұрақ
81.	25 наурызда 20..ж. Наурыз мейрамын тойлау кезінде, төбелесті ұйымдастырған үшін 1985 ж. туылған азамат К.Ниязов ұсталынды. Жеке тінту кезінде, оның қалтасынан пышақ алынды. Пышақтың ұзындығы 22 см. оның жүзі бір жағынан қайралған, оның ұзындығы 12 см. құрады. Лупа арқылы пышақты қарау кезінде оның жүзінде сұр қызғылт түсті дақ және қара түсті талшықтар алынды. Түрксіб ауданының ІІБ материалдары бойынша, №1 мектептің оқушысын өлтіруге қатысты қылмыстық іс ашылмаған. Өлімнің себебі, пышақпен зақым келтірудің нәтижесінде қан жоғалтудан пайда болды. Оқиға болған жерді қараудың хаттамасында жәбірленушінің киімі, оның ішінде қара жасыл түсті свитер, теріден жасалған кеудеше, көк түсті жейде алынып бекітілген. 1. Қандай мән-жайларды анықтау үшін сараптама тағайындау қажет ? 2. Сараптаманы тағайындау кезінде, қандай заттай дәлелдемелер және материалдар қажет ? 3. Сарапшының алдына қандай сұрақтар қою керек ?	3 Сұрақ
82.	10 наурызда 20.. ж.полиция учаскесініе «Мазда» В 385 РРО көлігін ұралағандығы туралы азамат К.Буров жолданды. Жауап алу кезінде, жәбірленуші соңғы кезде көліктің орналсқан жері туралы келіспейтін көрсетпелер берді. Осы күні Қапшығай трассасының бойында жеке басы анықталмаған мәйіт табылды. Сот-медициналық сараптама қорытындысы бойынша, өлім көлікпен қағып кетудің нәтижесінде 9 наурызбен 10 наурыз күндерінде сағ 1 орын алған.	3 Сұрақ

	Көлік оқиға болған жерден алыс емес жерде орналасқан. Көлікті қарау кезінде, ол ЖКО (жол-көлік оқиғасына) ұшырағандығы анық болды. Көліктің алдыңғы терезесі сындырылған, оның бөлшектері салонның ішінде шашырап жатты. Көліктің бампері толығымен зақымдалған. Жедел ақпараттары К.Буровтың қылмысқа қатыстылығы бар екендігін айқындады. К.Буров ұсталынып, оған қатысты куәландыру жүргізілді және сот сараптамалары арқылы оның қылмысқа қатыстылығы бар екендігі дәлелденді. 1. Қандай мән-жайларды анықтау үшін сараптама тағайындау қажет ? 2. Сараптаманы тағайындау кезінде, қандай заттай дәлелдемелер және материалдар қажет ? 3. Сарапшының алдына қандай сұрақтар қою керек ?	
83.	11.05.20.. ж.Алматы қ.Экономикалық және жемқорлықпен күресу органдарына арыз түсті. Арыз азамат С.Ищенкамен жолданды және оның мазмұны келесіде болды: Ищенкадан аудандық акиматтың бастығы М.Дербасанов арақ өнімдерімен сатуға рұқсат беру үшін одан 50000 тенге көлемінде ақша талап еткендігін айтты. 13.05 15.30 мин. Жедел-тергеу әрекеттерін жүргізу кезінде, акиматтың 301 кабинетінде 50000 тенге көлемінде ақша алған Дербасанов тергеу қызметкерлерімен ұсталынады. Оған тінту жүргізгенде, аталған сомма 5000 тенге экивалентіндегі купьюралар алынады. Сезіктінің қолынан жуындылар (смывы) алады. Барлық алынған заттар криминалист және куәлармен бекітіледі. 1. Қандай мән-жайларды анықтау үшін сараптама тағайындау қажет ? 2. Сараптаманы тағайындау кезінде, қандай заттай дәлелдемелер және материалдар қажет ? 3. Сарапшының алдына қандай сұрақтар қою керек ?	3 Сұрақ
84.	30.01.20.. ж. Фурманова көшесі №83 үйдің ауласында жедел-іздестіру шараларын жүргізу кезінде, АІІБ жедел қызметкерлерімен азамат Мамаев Д. ұсталды. Екі куәның қатысуымен, ол полтиэтилендік пакетті өз еркімен полиция қызметкерлеріне ұсынды. Пакетте жасыл түсті 213 гр. арнайы иісі бар зат көрінді. 1. Қандай мән-жайларды анықтау үшін сараптама тағайындау қажет ? 2. Сараптаманы тағайындау кезінде, қандай заттай дәлелдемелер және материалдар қажет ? 3. Сарапшының алдына қандай сұрақтар қою керек ?	3 Сұрақ
85.	1980 ж. туылған Алматы қаласының тұрғыны, азамат Н. полицияға келесі мән-жайларды айтты: 8.07.20.. ж 20 сағ. Целинный кинотеатрының қасында «Самат» қысқаша «Сэм» деген азамат қасыма келіп, героин сатып алуды ұсынды. Арызды бекіткен соң, Н-ге куәлардың қатысуымен 2000 тенге беріп, 1000 тенгені арнайы ұнатқпен белгіледі. Сол күні жеделдік сатып алу әрекеті жүргізілді, куәлардың қатысуымен Н. сұйықтық бар шприцті берді. 5 күн ішінде бұл операция жүзеге асырылды, кейінгі операцияларда ақ ұнтақтар сатып алынды. Сезіктіні ұстау кезінде, жеке тінту әрекеттері жүргізілді, және соның нәтижесінде қалтасынан ақ ұнтақ героинге ұқсас салмағы 0,17 г. зат алынды. Сезіктінің пәтеріне тінту жүргізгенде, 2 пакет ақ түсті ұнтақ алынды, әр біреуінің салмағы 0,17 г. Қандай мән-жайларды анықтау үшін сараптама тағайындау қажет ? Сараптаманы тағайындау кезінде, қандай заттай дәлелдемелер және материалдар қажет ?	3 Сұрақ

	Сарапшының алдына қандай сұрақтар қою керек ?	
86.	Мерседес Бенц» м/н А 399 МОМ көлігіне кедендік қарау кезінде, салонда жасырын жер (тайник) табылды, оның ішінде ақ түсті затпен толған дорба табылды. Көлік жүргізушісінен жауап алған кезде, ол табылған дорбаға ешқандай қатысы жоқ екендігін айқындады. Ақ түсті ұнтақты куәлардың қатысуымен қарау кезінде, ол арнайы иісі бар салмағы 853 гр құрайтын зат болып шықты. 1. Қандай мән-жайларды анықтау үшін сараптама тағайындау қажет ? 2. Сараптаманы тағайындау кезінде, қандай заттай дәлелдемелер және материалдар қажет ? 3. Сарапшының алдына қандай сұрақтар қою керек ?	3 Сұрақ
87.	Жүргізуші О.Е.Алимов өзінің «Тайота Камри» А583 КВВ, көлігімен Сейфуллина көшесімен келе жатып, оңтүстік бағытқа қарай жүріп бара жатқанда, қысқа мерзімге тоқталып «Қазақстан» кинотеатрынан төмен жол жүру ережесінің 8.1,10.1 б. бұзып, оңтүстікке қарай жүре бергенде «зебрамен» келе жатқан Г.Балгожин азаматын қағып кетті. 1. Қандай мән-жайларды анықтау үшін сараптама тағайындау қажет ? 2. Сараптаманы тағайындау кезінде, қандай заттай дәлелдемелер және материалдар қажет ? 3. Сарапшының алдына қандай сұрақтар қою керек ?	3 Сұрақ
88.	24 қазанда 20.. ж. 19 сағ. жүргізуші Н.Сатин В946 ННГ«Фольксваген-пассат» маркілі көлікті Маметова көшесінің бойымен айдап келе жатып, Абылай-хан мен Панфилова қиылысында 29/41 үйдің қарама қарсы жағында Маметова көшесін оңтүстік бағытта өтіп келе жатқан Л.Бекмагамбетованы басып кетті. Оқиға болған жерді қарау кезіндеү келесі мән-жайлар анықталды: 1) Маметова көшесінің жүру жолының ара қашықтығы 6 м., асфальті жалпақ. 2) «Фольксваген-пассат» көлігінің техникалық жағдайы жарамды. 2 жолаушының салмағын көтереді. Көліктің тежеуіш жолы қағып кеткен адаммен 40 см. құрайды, қағып кеткеннен кейін, толық тоқтағанға дейін 1,7 м құрайды, көлік Маметова көшесінің сол жағында орналасқан. Алдыңғы осьтан Маметова көшесінің оңтүстігіне қарай - 4,0 м. құрайды, артқы осьтан сол жерге дейін - 4,0 м. құрайды, тежеуіш жолы 5,7 м. Тежеуіш іздің басынан Л.Бекмагамбетованы қағып кеткен жерге дейін 5,0 м. қағып кеткен жерден Маметова көшесінің оңтүстік жиекке дейін -4,4 м. тежеу жолынын басынан көшенің оң жақ жиекке дейін – 4,0 м. 3) Л.Бекмагамбетова 54 жастағы әйел, сол жақтан 4,5 км/сағ келе жатқан. Жаяу жүрушінің бөлу сызығына дейін -1,6 м. 4) Көрудің шолуы шектелмеген. 1. Қандай мән-жайларды анықтау үшін сараптама тағайындау қажет ? 2. Сараптаманы тағайындау кезінде, қандай заттай дәлелдемелер және материалдар қажет ? 3. Сарапшының алдына қандай сұрақтар қою керек ?	3 Сұрақ
89.	24.10.200. ж. 2 сағ. А 123 NMM «Фольксваген-пассат» маркілі көліктің жүргізушісі жүргізуші Мишин Гагарин көшесінің солтүстік бойымен жүріп келе жатып, 124 үйдің қарама қарсы жағында көлікті басқара алмай шығыс бағытында орналасқан үш талды қағып ЖКО тудырды. Нәтижесінде, көлік жанып, артта отырған жолаушы Н.Крылов орнында қайтыс болды. Оқиға болған жерді қарау кезінде, алдыңғы оң жақта орналасқан дөңгелек	3 Сұрақ

	жұлынып кетті.Жүргізушінің айтуы бойынша, көлікті оң жаққа тарта бастады, соның нәтижесінде, ол көлікпен басқара алмай ЖКО ұшырады, көлік тез арада жаңып артқы есік ашылмай, Н.Крылов сол жерде қайтыс болғаның айқындады. 1. Қандай мән-жайларды анықтау үшін сараптама тағайындау қажет ? 2. Сараптаманы тағайындау кезінде, қандай заттай дәлелдемелер және материалдар қажет ? 3. Сарапшының алдына қандай сұрақтар қою керек ?	
90.	21.06.20.. ж. 22 сағ. шамасында м/н В452 ZNN «Мерседес-Бенц» көліктің жүргізушісі М.Шамиев Навой көшесінің бойымен солтүстікке қарай бағытталып, №21 үйдің қарама қарсы жағында қарсы сызықтағы (встречная полоса) жолға шығып ВАЗ-21213 м/нА582 ТММ көлігімен қақтығысып ЖКО ұшырады. ВАЗ-21213 м/нА582 ТММ көлігінің жүргізушісі Ч.Муратов сол көшенің бойында, оңтүстік бағытқа қарай жүріп келе жатты. «Мерседес-Бенц» көлігі соқтығыстың нәтижесінде аударылып, «Фольксваген-Пассат» м/н А783 ХТТ солтүстік бағытта келе жатқан көлігінің үстіне құлады. Соқтығыстың нәтижесінде, ВАЗ-21213 көлігінің жүргізушісі Ч.Муратов қайтыс болды, ал көліктегі үш жолаушы ауыруханаға түсті. Жүргізуші М.Шамиевтің айтуынша, ЖКО болдырмау үшін тормозға басып, сол жаққа қарай бағыттады, бірақ көлік тік жүріп тоқталған жоқ. Көлікті қарау кезінде, алдыңғы сол жақта орналасқан дөңгелек герматизацияланбаған (разгерметизировано). 1. Қандай мән-жайларды анықтау үшін сараптама тағайындау қажет ? 2. Сараптаманы тағайындау кезінде, қандай заттай дәлелдемелер және материалдар қажет ? 3. Сарапшының алдына қандай сұрақтар қою керек ?	3 Сұрақ

Әдістемелік бюро төрағасы **Урисбаева А.А.**

Қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу
және криминалистика кафедрасының
меңгерушісі з.ғ.д., профессор **Джансараева Р.Е.**

Дәріскер **Аратулы К.**